

Oponentský posudek diplomové práce Bc. Jana Staničové:

TEXTILNÁ PRODUKCIA V STREDNEJ A NESKOREJ DOBE BRONZOVEJ NA GRÉCKEJ PEVNINE A V ZÁPADNEJ ANATÓLII

Vedoucí práce: doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D.

Ústav pro klasickou archeologii FF UK Praha

Předložená diplomová práce Jany Staničové je zaměřena na problematiku textilní výroby ve střední a pozdní době bronzové na řecké pevnině a v západní Anatolii. Jedná se bezpochyby o velice zajímavé téma, které úzce souvisí se sociálně-ekonomickým studiem tehdejší společnosti i s bádáním o její hmotné kultuře. Zvolené téma diplomové práce nebylo dosud v českých klasickoarcheologických studiích příliš frekventováno, jedná se tak v domácím prostředí o ojedinělý ucelenější přehled, byť založený pouze na studiu literatury, ne na práci s novým archeologickým materiálem.

Diplomová práce je přehledně rozdělena do devíti částí. Po počátečních dvou kapitolách, zahrnujících přehledný slovníček důležitých odborných textilních pojmů a úvodní lokalizační, datační a tematické vymezení práce, následuje přehled dějin textilního bádání v dotčené oblasti (*História výskumu*), které zaznamenalo zejména v posledních 10 letech ohromný nárůst nových poznatků a publikací. Ve čtvrté kapitole (*Textilné vlákna a textilné techniky*) autorka představila souhrn dosavadních poznatků o textilní výrobě v době bronzové ve vymezené oblasti, soustředila se na používané textilní materiály, techniky, postupy a používané pomůcky a nástroje. Pozornost byla upřena logicky především na přesleny, závaží a špulky, jako nejtypičtější archeologické nálezy charakterizující textilní produkci. Autorka se v kapitole šesté věnuje především jejich typologii (*Typológia*), kterou následně využívá jako výchozí hodnotící kritérium při hodnocení jednotlivých zkoumaných lokalit.

Pátá kapitola (*Textil na tabuľkách s lineárnym písmom B*) je věnována nápisům na hliněných tabulkách s lineárním písmem B, které jsou jedinečným zdrojem poznatků o fungování textilní výroby, o používaných surovinách, řemeslnících, objemech produkce, distribuci, výrobních centrech atd. Autorka zde tak velice dobře postihla potenciál výpovědní hodnoty písemných pramenů, které významně obohacují archeologické bádání o řemeslných činnostech, a které pro převažující část evropského pravěku citelně postrádáme.

V obsáhlé kapitole sedmé (*Topografický prehľad lokalít*) jsou shromážděny informace o lokalitách z vymezené oblasti, z nichž pocházejí nálezy textilních pomůcek – přesleny, závaží nebo špulky. Katalog lokalit je uspořádán přehledně, všechna hesla mají stejnou strukturu,

takže množství poskytnutých dat je poměrně dobře zpracovatelné. Pochopitelné je i množství neúplných dat, která souvisejí především se staršími výzkumy, při nichž nebyla nálezům spojeným s textilní výrobou věnována patřičná pozornost. Velice kladně zde hodnotím vlastní invenci autorky, která pro řadu lokalit nově doplnila textilní pomůcky, které byly původně neidentifikovatelné. Shromážděná data z katalogu lokalit se pro autorku diplomové práce staly východiskem pro vytvoření přehledových tabulek a grafů (*Ilustrované přílohy*), které přinášejí celkový pohled na zachované doklady textilní produkce v rámci celé sledované oblasti a vymezeného období. Nejpřínosnější část práce tvoří kapitola osmá (*Diskusia*), v níž se autorka na základě všech informací shromážděných v předchozích částech práce, pokusila o celkové shrnutí textilní produkce v jednotlivých fázích střední a pozdní doby bronzové. Pokusila se zde o obecnější závěry týkající se výrobních center, distribuce suroviny i zboží, změny v používaných výrobních pomůckách nebo vysledování převažujících typů jednotlivých nástrojů. Závěrečnou devátou kapitolu tvoří stručné shrnutí (*Záver*) rekapitulující nejdůležitější části každé z kapitol.

Diplomová práce je doplněna rozsáhlým soupisem použité literatury, který velice dobře dokumentuje autorčinu dobrou znalost zahraničních titulů, včetně těch nejnovějších především z produkce Centre for Textile Research.

Předloženou diplomovou práci hodnotím velmi kladně. Autorka si vybrala zajímavé téma, které je v posledních letech velice intenzivně řešeno na poli mezinárodního bádání o dějinách egejské oblasti. Je velice důležité a potřebné, že i na poli české (slovenské) klasické archeologie je tomuto tématu věnována pozornost, vždyť textilní výroba patřila ve všech historických etapách mezi stěžejní výrobní odvětví, které vždy provázelo lidskou společnost. Archeologické doklady textilní produkce jsou velice sporadické, takže každý nově získaný poznatek může být pro celkové poznání tohoto řemeslného odvětví velice přínosný.

Diplomová práce Bc. Jany Staničové splňuje požadavky kladené na diplomové práce, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji klasifikaci stupněm výborně.

V Praze 30. 8. 2017

PhDr. Helena Březinová, Ph.D.